

Sammanställande analys av kränkande behandling ht-22

Tyresö gymnasium

2023-03-06

Pia Hasselrot

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Beskrivning av ärendet.....	4
2	Huvudsakliga slutsatser	4
3	Kränkningar och anmälningar	5
3.1	Tyresö kommun.....	5
4	Antal anmälningar	6
5	Tyresö gymnasiums likabehandlingsarbete	7
5.1	Utmaningar i likabehandlingsarbetet	8
6	Barn- och utbildningsförvaltningens kommentarer	8
	Bilaga 1. Begrepp och definitioner	10
	Bilaga 2. Tillgänglighetsanpassning av diagram.....	10

1 Beskrivning av ärendet

I 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) föreskrivs att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla vidare till huvudmannen. Barn- och utbildningsförvaltningen har i uppdrag att två gånger per år sammanfatta och analysera inkomna anmälningar.¹ Den här rapporten avser perioden 1 juli till 31 december 2022, men visar även vissa resultat för helåret. Jämförelse görs över tid och vid större skillnad i data mellan terminerna redovisas detta.

Fram till vårterminen 2022 var anmälningarna manuella. Under våren 2022 registrerades anmälningar både manuellt och via den kommungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling. Från höstterminen 2022 registreras alla anmälningar via e-tjänsten.

Under åren 2020-2021 påverkades verksamheten av coronapandemin bland annat genom perioder av fjärrundervisning och distansundervisning.

En begrepps- och definitionslista finns i slutet av rapporten, se bilaga 1. Diagram är tillgänglighetsanpassade, se bilaga 2.

2 Huvudsakliga slutsatser

Höstterminen 2022 skickade Tyresö gymnasium in fyra anmälningar om kränkande behandling. Dessa anmälningar innehöll fem av vad som vid anmälningstillfället uppfattades som kränkningar. Antalet anmälningar har minskat jämfört med vårterminens 13 anmälningar. Totalt för 2022 gjordes 17 anmälningar.

Höstterminens anmälningar gäller händelser som skett i skolan och på skoltid. Alla anmälningar gäller pojkar. Pojkar är i majoritet på Tyresö gymnasium men skälet till att inga anmälningar rör flickor beror troligen på underrapportering.

Tyresö gymnasium har under året infört den kommungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling. Trots insatser har e-tjänsten inte blivit en naturlig del i alla lärares arbete vilket troligen är en anledning till höstterminens få anmälningar om kränkande behandling. Tyresö gymnasium kommer att fortsätta arbetet under våren.

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att Tyresö gymnasium har ett gott arbete med trygghet och mot kränkande behandling, men betonar vikten av att alla kränkningar anmäls. Förvaltningen delar gymnasiets syn på utmaningar med likabehandlingsarbetet och kommer att ha dialog med rektor och tättare uppföljning av inkomna anmälningar för att säkerställa att rutinen för

---

¹ Sammanträde 2021-03-24 § 20, Dnr 2020/GVN 0067 44

anmälning följs. Åtgärder kommer även vidtas för att säkerställa att all personal har kunskap om vad en kränkning är och vad anmälningsplikten innebär.

3 Kränkningar och anmälningar

I 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) föreskrivs att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla vidare till huvudmannen. Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden, utfrysning, hot eller slag och sparkar. Även elaka mejl eller kommentarer på internet eller via sms kan vara kränkande behandling.²

Plikten att anmäla kränkande behandling inträffar så fort personalen får kännedom om att en elev upplevt sig vara kränkt. Ansvar gäller även vid signaler om kränkningar genom personalens observationer eller genom information från vårdnadshavare och andra. Det krävs alltså inte att eleven uttalat att hen har upplevt sig kränkt för att personal ska agera. Verksamheten ska inte värdera hur allvarlig en händelse är innan anmälan görs till huvudmannen. En anmälan ska göras även vid misstanke om kränkning. Anmälan ska göras skyndsamt.

Anmälan görs oavsett vem som utsatt eleven för kränkning. Det kan gälla kränkningar mellan elever eller mellan vuxen och elev. Ansvar omfattar även det som händer på nätet och fritiden om det har samband med verksamheten.

Anmälningsplikten tillämpas på motsvarande sätt om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de anmälda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.³

3.1 Tyresö kommun

I Tyresö kommun har huvudmannen delegerat till rektor att genomföra en utredning samt i förekommande fall vidta åtgärder vid signaler om kränkande behandling. Vidtagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.⁴

Statistiken över anmälda kränkningar omfattar alla händelser som Tyresö gymnasium anmält till huvudmannen. En anmälan är inte liktydig med en händelse i och med att skollagen kräver att skolans personal ska anmäla vid alla

---

² Skollag (2010:800) samt skolverket.se

³ 6 kap. 10 § skollagen (2010:800)

⁴ Tyresö kommun (2019). Barn- och utbildningsnämndens delegationsordning. Dnr 2018/BUN 0113

fall som misstänks vara en kränkning. En anmälan kan också innehålla flera händelser, exempelvis kan den kränkande behandlingen startat i skolan men sedan fortsatt på nätet efter skolan.

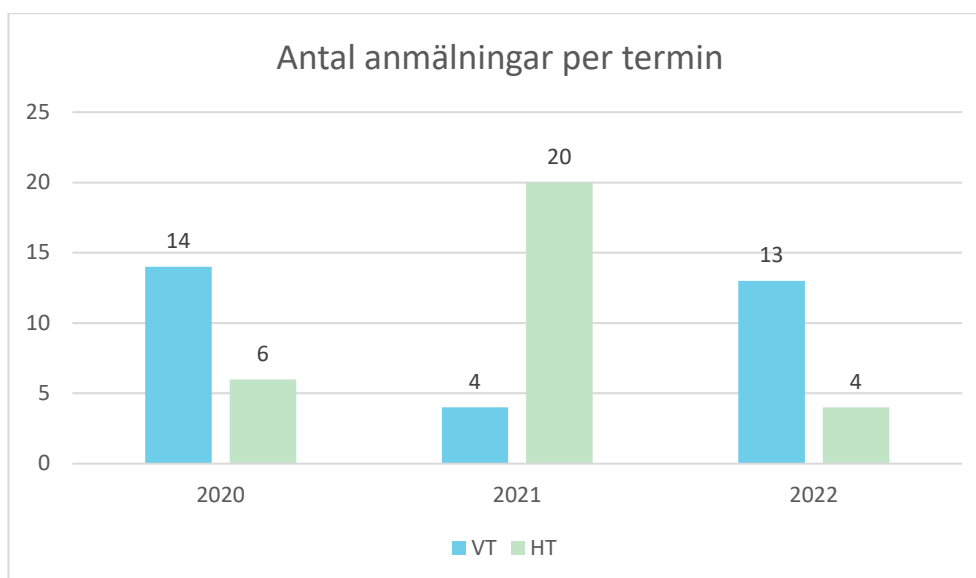
Fram till vårterminen 2022 var anmälningarna manuella. Under våren 2022 användes både manuella anmälningar och kommunens e-tjänst, men från höstterminen 2022 görs alla anmälningar via e-tjänsten.

4 Antal anmälningar

Höstterminen 2022 gjordes fyra anmälningar. Dessa anmälningar innehöll fem av vad som vid anmälningstillfället uppfattades som kränkningar, en anmälan rörde både verbal och psykisk kränkning. Alla anmälningar har lett till åtgärder. Alla ärenden hade avslutats när rapporten sammanställdes.

För hela 2022 gjordes 17 anmälningar, vilket är en minskning med 29 procent från föregående år. Det är svårt att jämföra årets siffror med föregående år, i och med att 2021 var ett år med mycket speciella förutsättningar. Vårterminen 2021 hade Tyresö gymnasium distans- och fjärrundervisning vilket ledde till ett lågt antal anmälningar om kränkande behandling. Under höstterminen 2021 hade gymnasieskolans elever åter undervisning på plats och ett större antal elever än vanligt introduceras till en ny klass och en ny miljö, något som ofta leder till ett ökat antal konflikter och medföljande kränkande behandling.

Att enbart fyra anmälningar gjordes under höstterminen innebär sannolikt att ett antal kränkningar inte rapporterats. En trolig anledning är att införandet av e-tjänsten har haft en negativ påverkan på lärarnas benägenhet att anmäla kränkande behandling.

Figur 1 Diagrammet visar inkomna anmälningar per termin.

Alla anmälningar gäller händelser som skett i skolan och på skoltid. Händelserna har inträffat i matsalen, i korridoren samt på ”annan plats”.

Alla anmälningar rör elever i årskurs 1. Att flest anmälningar sker i de årskurser där eleverna introduceras till en ny klass och en ny miljö är ett mönster som finns i de flesta gymnasieskolor.

Alla anmälningar gäller pojkar. Pojkar är i majoritet på Tyresö gymnasium, 68 procent jämfört med 32 procent flickor⁵ men skälet till att inga anmälningar gäller flickor är troligen underrapportering. I tre av fallen är det en elev som kränkt en annan elev. I ett fall har en vuxen kränkt en elev.

På grund av att Tyresö gymnasiums anmälningar är få dras inga generella slutsatser utifrån resultaten. Under åren 2020-2021 påverkades gymnasiets verksamhet stort av coronapandemin. Därför görs heller ingen analys av antalet anmälningar över tid.

5 Tyresö gymnasiums likabehandlingsarbete

Tyresö gymnasium arbetar förebyggande, främjande och åtgärdande mot kränkande behandling. Skolan arbetar systematiskt enligt likabehandlingsplanen. Skolchefen har dialog med rektor och följer upp kränkande behandling per månad. Inkomna anmälningar om kränkande behandling är ett underlag i skolans arbete med att identifiera risker. Som exempel kan nämnas att i och med att de flesta anmälningar rör elever i årskurs 1 och på introduktionsprogrammet lägger skolan ner ett stort arbete på att få nya elever att ta till sig skolans ordningsregler, bland annat genom att se till att eleverna involveras i arbetet.

Skolan arbetar även med att blanda klasser och lärare på studiedagar för att elever ska känna sig trygga i hela skolan och med alla lärare. Detta arbete ger gott resultat med att skapa vi-känsla och en ökad känsla av trygghet. Under 2022 genomfördes ”Red day” med tema vänskap och relationer, ”Blue day” i samband med FN-dagen med tema konflikter och konflikthantering samt ”Green day” om hållbar utveckling. Skolan stöttar även en elevgrupp som har startat en HBTQIA-grupp på skolan. Elevhälsan arbetar främjande tillsammans med programlagen med teman som kartläggningar visat behov av. Under 2022 var temat relationer, där Tyresö gymnasium samverkade med bland annat regionens ungdomsmottagning.

Det finns kommungemensamma mallar och riktlinjer för arbetet mot kränkande behandling samt för det förebyggande och främjande arbetet. Tyresö gymnasium har infört den kommungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling. För att underlätta arbetet med att anmäla

---

⁵ Av 354 elever på Tyresö gymnasium var 113 flickor och 241 pojkar.

kränkande behandling har e-tjänsten inkluderats i gymnasiets digitala händelserapport. Det innebär att skolans medarbetare har en väg in för anmälningar om kränkande behandling, disciplinära åtgärder enligt skollagen kapitel 5 samt arbetsmiljöproblematik.

Tyresö gymnasium har många program och det är svårt att hitta tider för att samla alla programlag för det gemensamma likabehandlingsarbetet samt det främjande och förebyggande arbetet. Trots insatser har e-tjänsten ännu inte blivit en naturlig del i arbetet för alla lärare, vilket troligen är en anledning till höstens få anmälningar. Skolan kommer att fortsätta att utbilda och stötta lärarna i användandet av e-tjänsten även under våren.

Elevhälsa och programlag har elevhälsomöten två gånger i månaden. Elevhälsan upplever en förbättrad förmåga hos lärarna att förebygga kränkningar till exempel genom att fånga upp och avstyra situationer innan det utvecklas till konflikter.

Tyresö gymnasium anser att likabehandlingsarbetet i huvudsak fortlöper bra och att skolans olika funktioner samarbetar mot ett gemensamt mål. Det kommundemensamma arbetet och materialet ger stöd och systematik kring likabehandling. Tyresö gymnasium arbetar aktivt förebyggande och främjande för trygghet i skolan.

5.1 Utmaningar i likabehandlingsarbetet

Tyresö gymnasium ser fortsatt behov av insatser för att få all personal att arbeta efter likabehandlingsplanen samt att anmäla alla kränkningar. Det pågår ett arbete för att öka personalens kunskap om e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling samt att hitta gemensamma arbetssätt och en gemensam syn på hur man förebygger och motverkar kränkningar.

6 Barn- och utbildningsförvaltningens kommentarer

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att Tyresö gymnasium har ett aktivt arbete för likabehandling och trygghet, men betonar vikten av att alla kränkningar anmäls. Förvaltningen delar gymnasiets bild över de utmaningar som finns med likabehandlingsarbetet och kommer att ha dialog med rektor och tätare uppföljning av inkomna anmälningar för att säkerställa att rutinen för anmälning följs. Åtgärder kommer även vidtas för att säkerställa att all personal har kunskap om vad en kränkning är och vad anmälningsplikten innebär.

Tyresö gymnasium behöver fortsätta det förebyggande och främjande arbetet med trygghetsskapande åtgärder, som programöverbyggande åtgärder för att stärka tryggheten och vi-känslan inom skolan. Den viktigaste insatsen är det

förebyggande arbetet som minskar risken för att kränkningar sker, till exempel skolans elevassistenter som jobbar elevnära och snabbt fångar upp händelser som riskerar att bli konflikter. En hög vuxennärvaro minskar risken för konflikter och kränkande behandling mellan eleverna.

Skolledningen behöver säkerställa att rutinen för kränkingsanmälningar via e-tjänsten följs och att arbetet är en naturlig och levande del av Tyresö gymnasiums verksamhet.

Bilaga 1. Begrepp och definitioner

Typ av kränkning:

- Fysisk kränkning är till exempel slag, sparkar, knuffar.
- Psykisk kränkning är till exempel utfrysning, blickar.
- Verbal/skriftlig kränkning är till exempel nedsättande kommentarer.
- Nätkränkning är till exempel kränkningar på internet, sociala medier, sms, e-post.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. (6 kap. 3 § skollagen).

Diskriminering och trakasserier är ett uppträdande som missgynnar eller kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan lärare diskriminera elever, men inte tvärtom. När det inte finns någon maktobalans mellan de som är inblandade klassas handlingen istället som trakasserier. (1 kap. 4 § diskrimineringslagen).

Mobbning är när en elev blir utsatt för kränkande behandling eller trakasserier vid upprepade tillfällen. Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. (Skolverkets webbplats, 2020-01-24).

Likabehandling innebär att alla elever ska behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter. Arbetet för likabehandling är en del av skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla elevers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Bilaga 2. Tillgänglighetsanpassning av diagram

Figur 1. Antal anmälningar för helår samt per termin

	Helår	VT	HT
2020	20	14	6
2021	24	4	20
2022	17	13	4